Hvað hamlar dönskukennslu og rýrir stöðu hennar

RÍM

26. nóvember 2015

Þórhildur Oddsdóttir og Brynhildur Anna Ragnarsdóttir

Umgjörð dönskukennslunnar

- Norrænar samþykktir
- Lög og námskrá
- Sveitarfélög annast framkvæmd grunnskóla frá1996
- Aðbúnaður kennslunnar
- Tími ætlaður til kennslu í dönsku
- Námsgögn sem byggjast á námskrá
- Starfsþróun, menntun og endurmenntun
- Samsetning kennarahóps

Þórhildur Oddsdóttir og Brynhildur Anna Ragnarsdóttir

Umræða meðal kennara af FaceBook

„er að vandræðast með námsskrána í erlendum tungumálum. Það er rétt skilið hjá mér að lokamarkmið ensku og dönsku eru þau sömu....eða hvað? Við byrjum að kenna dönsku í 7.bekk eins og flestir, sé þetta ekki ganga upp!“

„Þetta er náttúrulega bara út í hött að hafa sömu lokamarkmið í ensku og dönsku. Ég er alltaf jafn pirruð út í þetta. Þau byrja mun fyrr í ensku og læra ensku með því að horfa á sjónvarpið, fara í tölvuleiki o.s.frv. þannig að það er engan veginn hægt að hafa þetta það sama.“

MMRN: 29. september 2015

- Varðandi áhyggjur á skerðingu tungumálakennslu í grunnskólum þá vill ráðuneytið benda á kafla 20.2 í aðalnámskrá grunnskóla, þar sem kemur fram að gert er ráð fyrir að við lok grunnskóla **hafi nemendur náð hæfni á 3. stigi bæði í ensku og dönsku eða öðru Norðurlandamáli. Jafnframt kemur fram að við lok 3. stigs er miðað við að nemandi hafi náð flestum hæfniviðmiðum B1 Evrópska tungumálarammanum**.

- Lög um framhaldsskóla nr.92/2008 kveða á um að námskrárgerð færist í auknum mæli til framhaldsskólanna, þ.a. þeir hafa nú aukið umboð til að byggja upp nám sem tekur mið af sérstöðu skóla, þörfum nemenda, nærsamfélags ogatvinnulífs.

- Jafnframt bill ráðuneytið benda á 10. kafla aðalnámskrár framhaldsskóla frá 2011 sem fjallar m.a. um kröfur ráðuneytisins um innihald námsbrautalýsingar og dæmabraut ráðuneytisins http://namskra.is/programmes/6681abed-940d-4eeO-a3b9-e3fc20836902
- Hvoru tveggja sýnir að hægt er að skipuleggja námsbrautir þannig að nemendum gefist kostur á umfangsmiklu vali, s.s. þriðja tungumáli.

- Varðandi áhyggjur í ensku og norrænum tungumálum vill ráðuneytið benda á aðgangsviðmið háskóla http://www.metilltamalaraduneyti.is/frettir/forsidugreinar/nr/8008, sem mörg hver kalla eftir meiri hæfni í ensku og dönsku en áður tíðkaðist.

Svar til STÍL 29. september 2015

Stærsta hindrun í dönskukennslu að mati kennara í 10. bekk

NORDPLUS

Foreldrar og skólastjórnendur

- Enginn metnaður til að ráða fagkennara í dönsku
- Skólastjórnendur setja ensku í forgang á kostnað dönsku
- Afstaða til dönsku meðal skólastjórnenda
- Mýtan um að danska sé leiðinleg og erfið

Námsgögn

- Útgefið námsefni fábreytt og einhliða
- Útgefið námsefni hentar aðeins (minni)hluta nemenda
- Skólastjórnendur ekki alltaf tilbúnir að útvega viðbótar-námsgögn

UNIVERSITATIS ISLANDIAE SIGILLUM

Þórhildur Oddsdóttir og Brynhildur Anna Ragnarsdóttir

„Enginn metnaður til þess að fagkennarar kenni dönsku“

- Fjórir hópar kennara kenna dönsku
  - Bekkjarkennarar án fagmenntunar í dönsku
  - Bekkjarkennarar, sem hafa búið í Danmörku eða hafa sérstök tengsl við landið og tunguna
  - Bekkjarkennarar, sem hafa tekið 40 ECTS í dönsku
  - Fagkennarar með BA í dönsku sem aðalgrein (120 ECTS) eða meira (180-240 ECTS), s.s. M-pæd. eða MA

„Skólastjórnendur setja ensku í forgang á kostnað dönsku“

1380 mínútur eru ætlaðar til kennslu erlendra tungumála í grunnskólanum

Upplýsingar frá 92* skólastjórnendum í september - október 2015 sýna þessar niðurstöður

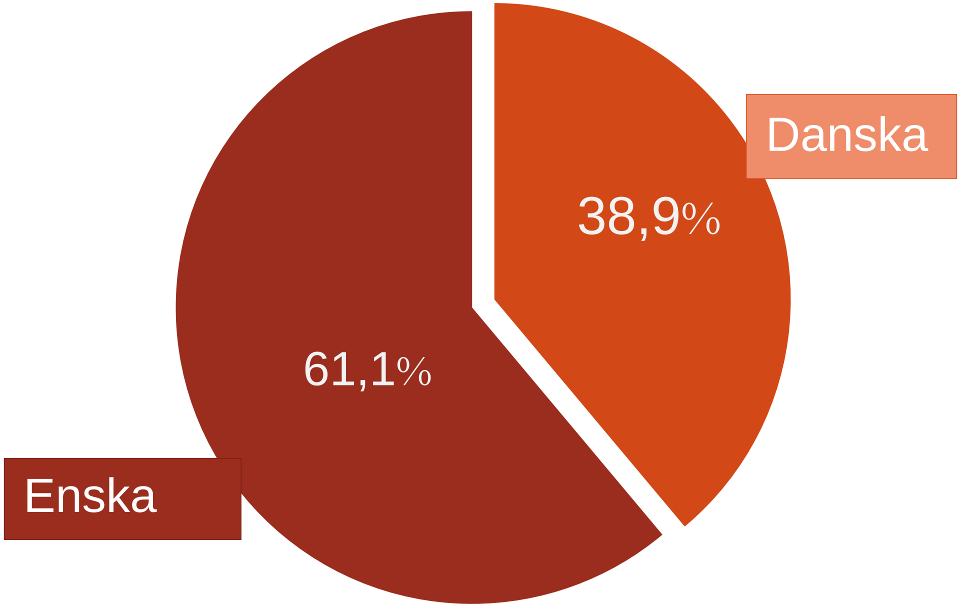

Hæst	52,0%	1
	46,3%	4
	43,5%	7
	40,5%	17
	37,7%	12
	34,7%	16
Lægst	31,9%	3

Þórhildur Oddsdóttir og Brynhildur Anna Ragnarsdóttir

Enska og danska í grunnskólanum

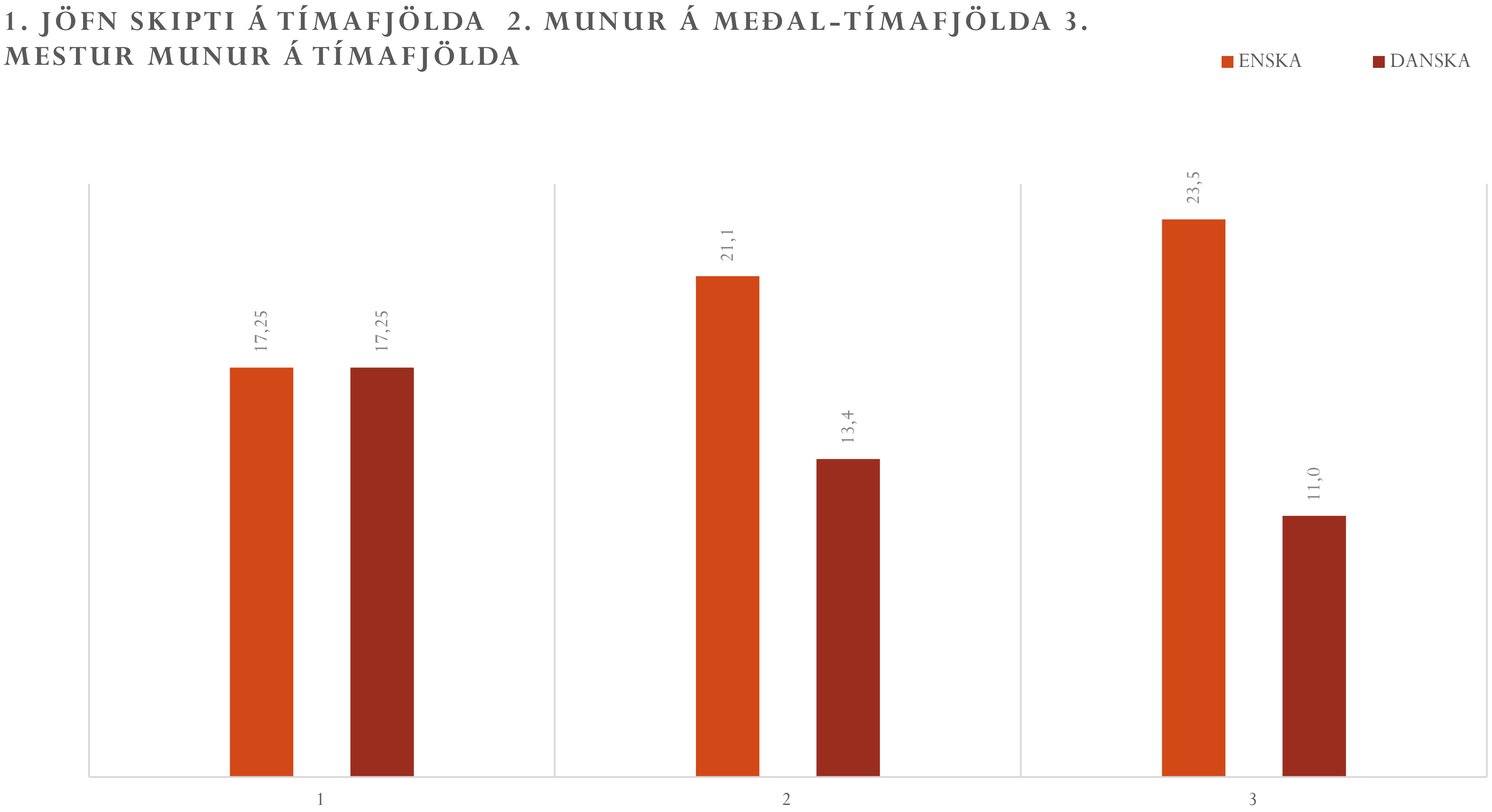

Til kennslu tungumála í grunnskóla:
1380 mín = 34,5 ke

Kennslustofan og aðbúnaður

Fagstofa

Tölvu- og netsamband

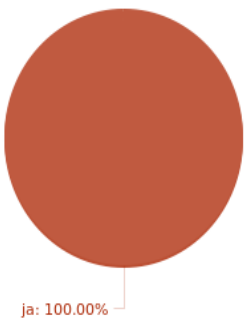

NORDPLUS

Mikilvægt að námsgögn spegli hæfniviðmið námskrár

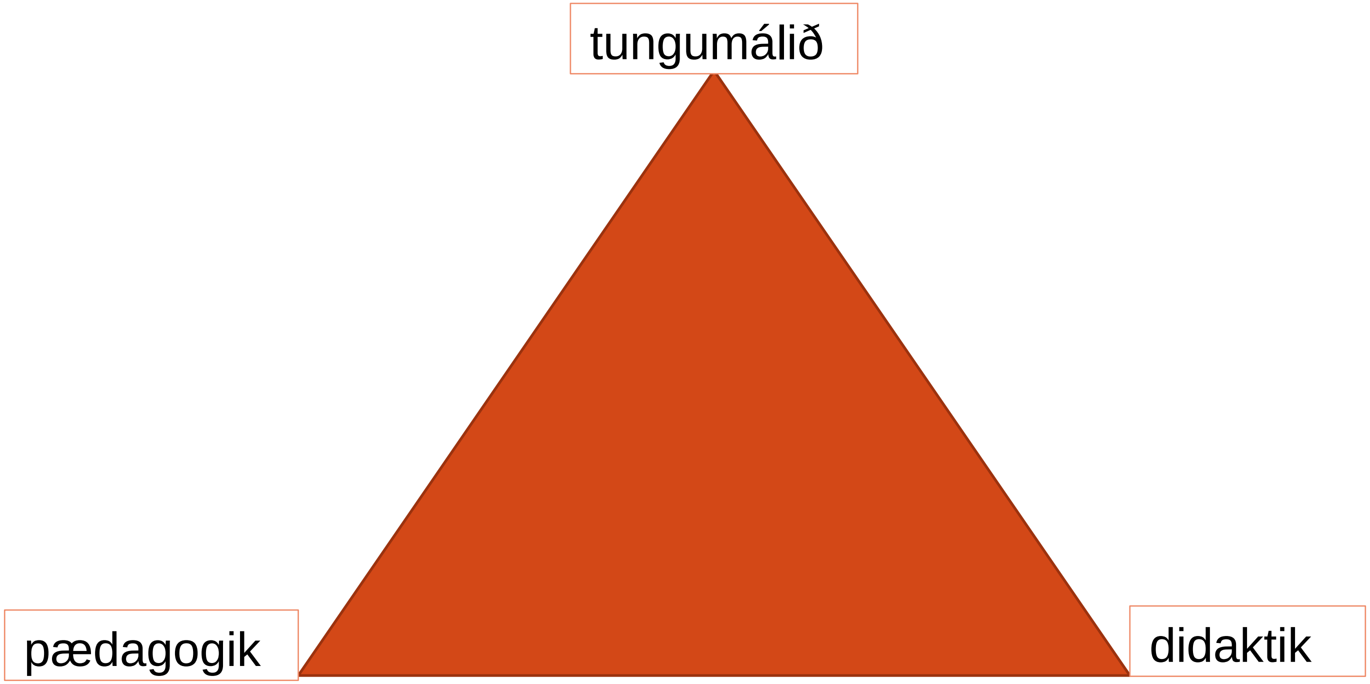

Smil – öll bókin (2013)

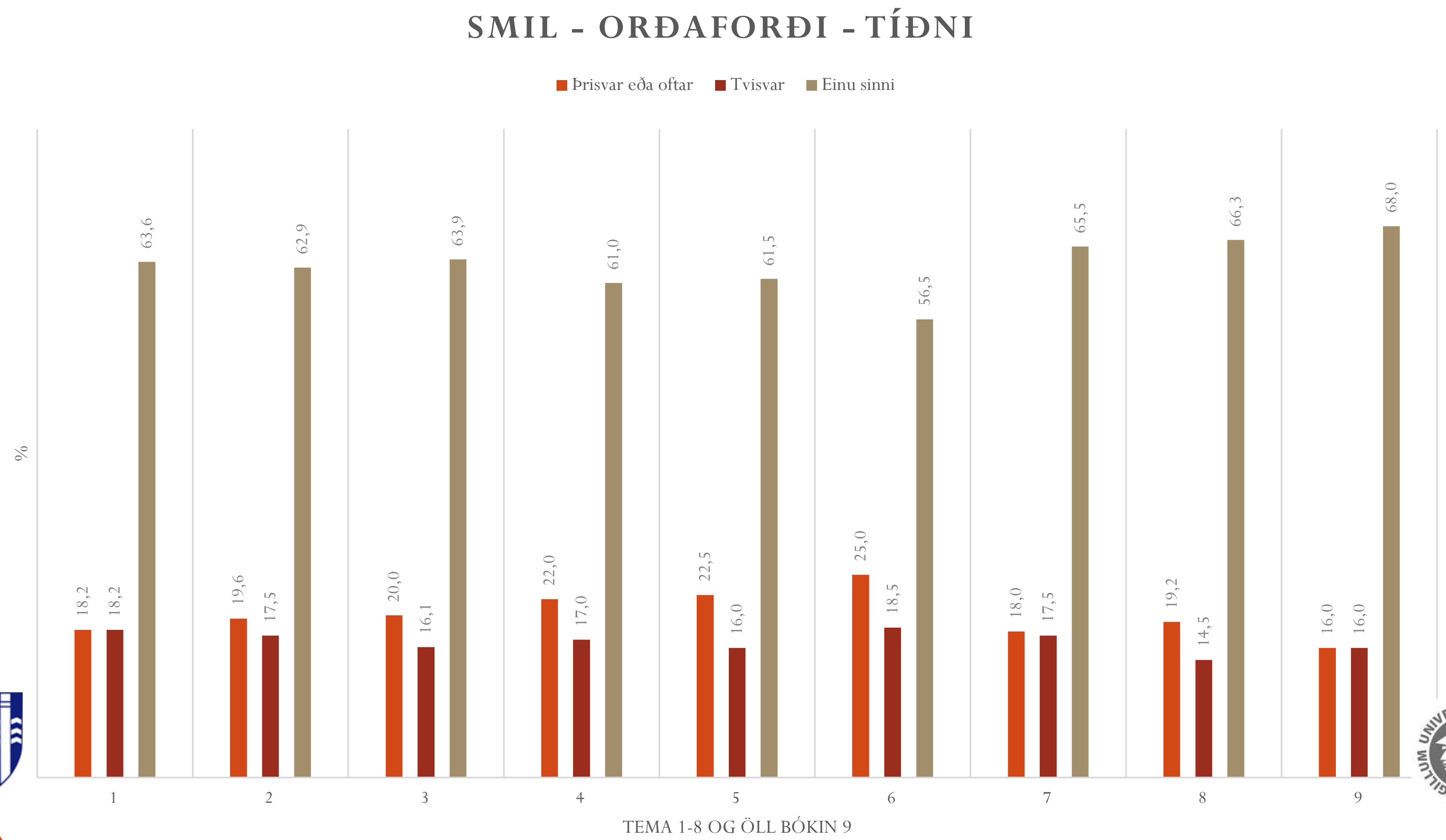

EKKO – öll bókin (2013)

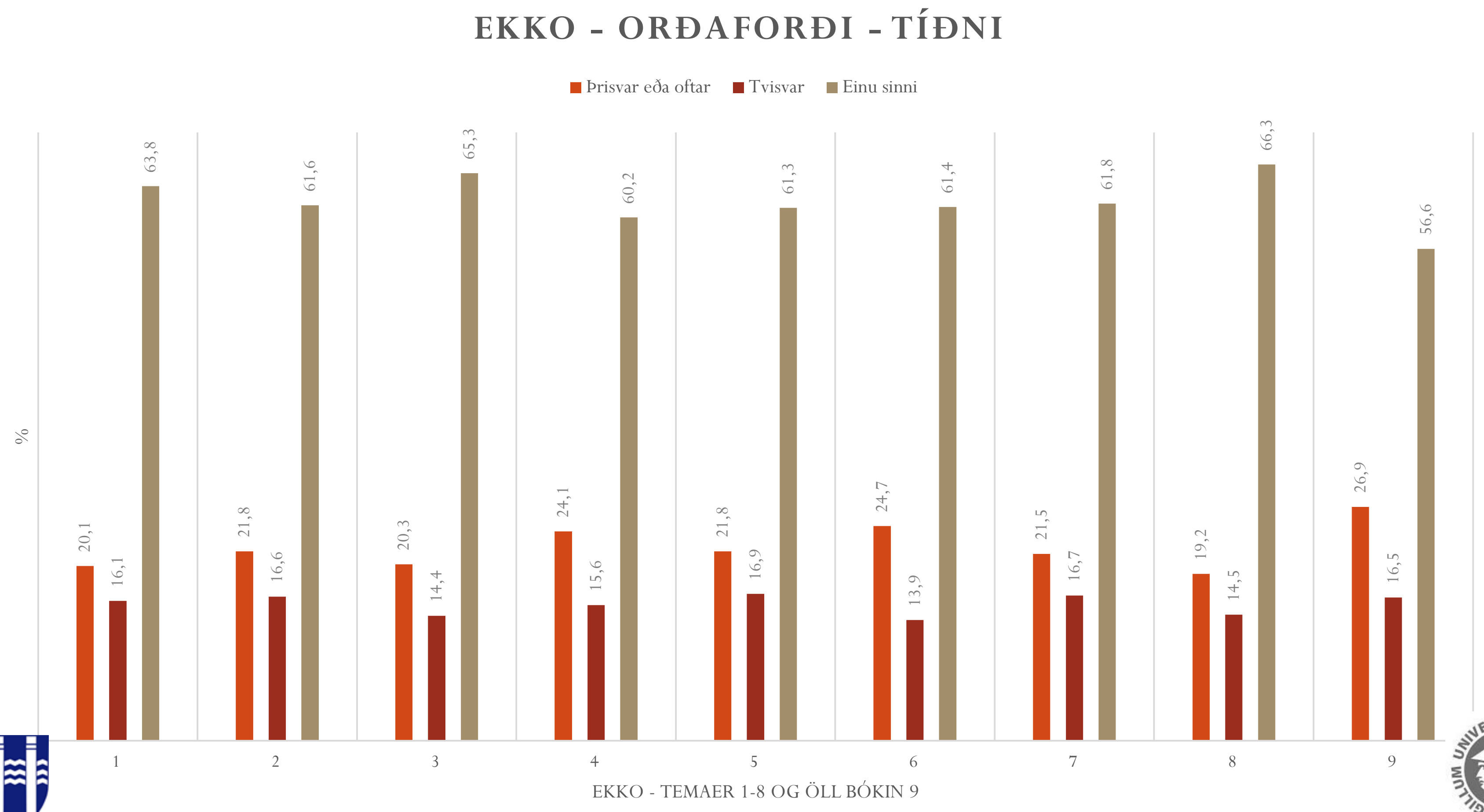

Þórhildur Oddsdóttir og Brynhildur Anna Ragnarsdóttir

Óskir kennara um faglega þróun

Þróun hæfni í starfi

- *Formleg menntun í dönsku*
  - Möguleiki á að þróa þekkingu sína á dönsku
  - Námskeið um mál og málnotkun
  - Tækifæri til að nota ”fullorðinsmál” í meira mæli
  - Þjálfa talfærni
- *Námskeið, málstofur og ráðstefnur*
  - Námskeið án nánari skilgreiningar (7)
  - Málstofur þar sem kynnt er nýtt efni og nýjar kennsluaðferðir – ekki bara að læra á spjaldtölvur

NORDPLUS

Núverandi framboð á þróun í starfi

- Málstofur með einum fyrirlesara og umræður
- Vinnustofur þar sem kennarar deila reynslu
- Dagsnámskeið
- Hvatningafundir, 2,5 tímar í senn

- Skipulagt af
  - Félagi dönskukennara
  - Menntavísindasviði

    (dansk-íslenskur samstarfssamningur)
  - Dönskum farkennurum

Áhersla á:

Verkefni, vinnu og skipulags

Verkefni sem virka

Öpp fyrir spjaldtölvur

Samveru

Óskir kennara um stuðning frá nærsamfélaginu

Nærsamfélagið

- Virðing fyrir greininni og stuðningur frá skólastjórnendum
- Skilningur fyrir því að kennarar hafa þörf fyrir að viðhalda þekkingu sinni

Opinber ábyrgð

- Beina athygli að norrænum tungumálum í fjölmiðlum
- Yfirlýstur pólitískur vilji ábyrgðaraðila
- „Tromma upp“ jákvæð viðhorf

Staða norrænna tungumála

- Hnignun hefur í kennslu norrænna tungumála á Norðurlöndum síðustu áratugi

Af Nina Møller Andersen

- Hvorki norska né finnska er kennd lengur við Háskóla Íslands

Lítil nýliðun í hópi dönskukennara

Samkvæmt félagatali FDK:

- Meira en 30 dönskukennarar fara brátt á eftirlaun

Samkvæmt skráningum í nemendakerfi HÍ 18. nóvember 2015:

- 3 nemendur á meistarastigi í grunnskólakennaranámi sem eru með dönsku sem kjörsvið. Hver um sig verður með 80 einingar í dönsku við útskrift
- Einn nemandi er í framhaldsskólakennaranámi með BA próf í dönsku
- 9 nemendur eru í B.Ed. námi á dönskukjörsviði þar sem skipulagið gerir ráð fyrir 40e í dönsku
- 11 nemendur eru á 1. ári í B.Ed. námi í Grunnskólakennarafræði og hafa valið *Erlend mál*, en ekki er vitað hvort þeir velja ensku eða dönsku

Óskir kennara nemendum til handa

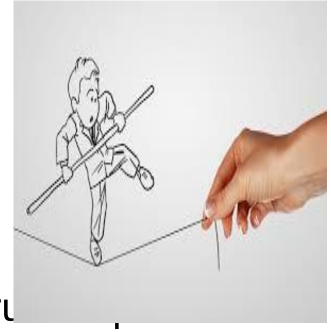

- **Sjálfstraust og námshvöt**
- Að nemendur verði ekki óstyrkir eða smeykir, ef þeir skilja ekki þegar þeir eru [illegible] dönsku
- Að þeir geti nýtt sér kunnáttu og þekkingu til að halda áfram að þróa hæfni sína
- Að þeir geti yfirfært núverandi hæfni og færni á önnur svið
- Að þeir séu opnir fyrir að búa, læra, vinna á Norðurlöndum
- Að þeir hafi nægt sjálfstraust til að nota markmálið
- Að nemendur séu opnir fyrir möguleikum markmálsins og gefist ekki upp

- **Hæfni**
- Að þeir geti átt í samskiptum við aðra
- Að þeir geti beðið um það sem þeri hafa þörf fyrir
- Að þeir geti sagt frá sjálfum sér
- Að þeir geti beðið viðmælanda að tala skýrt og umorða ef þeir skilja ekki það sem sagt er
- Að nota markmálið þegar þeir ferðast um á Norðurlöndum
- Að nemendur búi yfir hæfni til að nota alla fjóra færniþættiná í daglegu lífi

Hvatning til að læra dönsku

30,0%	hafa persónuleg tengsl við Danmörku
62,9%	hafa jákvæða afstöðu til dönsku sem námsgreinar
70,5%	telja að þeir hafi gagn af kunna dönsku í framtíðinni
76,0%	telja að það geti verið gagnlegt að kunna dönsku ef maður ætlar að vinna í Danmörku eða annars staðar á Norðurlöndum
76,8%	vita, að þegar maður kann dönsku er það ávísun á að geta líka talað við fólk í Noregi, Svíþjóð, Finnlandi og Færeyjum
78,2%	hafa gagn af að kunna dönsku er maður ætlar að stunda nám í Danmörku eða annars staðar á Norðurlöndum

Samræmd próf?

- Þarf samræmd próf til að njóti viðurkenningar hjá
  - stjórnendum skóla
  - foreldrum
  - nemendum
  - samfélaginu

- Þarf samræmd próf til að nemendur útskrifist og geti
  - stundað nám og vinnu á Norðurlöndunum
  - fengið vinnu gegn um Nordjobb
  - notið menningar í samneyti við heimamenn

- Þurfum við að fara fram á að prófað verði í
  - hlustun og skilningi
  - lesskilningi